

Sy-li spěwał,
Pílnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njech ty spěwał
Swěrnje džětał
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ól khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

• Sserbiske njedželske lopjeno. •

W Budyschinje, 19. augusta 1923.

Wudawa žo kóždu šobotu w Šmolerjež knihcizischczerńi a płaczi šchtwórtlětnje 200.— hr.

Čzertowy kamjeń.

Wot duchow. Modersohna w Blankenburgu.

We šerbickim kraju, nětotre hodžinki daloko wot stareho města Budyschyna, leži čzertowy kamjeń, starodawne póhanske wopornišcžo.

Je jenož mała hórka, na kotrejž leži, ale dokež kraj dookoło wokolo tak runy kaž talec, widžijich wot njeho daloko do kraja a runje tak tež je wón dalko widžecž. Wogebity dosež wواهلادا. Wokolo njeho pletu žo džiwje róže, kotrychž frate schipki kaž krawne kapki psches helene ličeže žo šwěža. Na bosowych kěčkach wibaja čzorne bosanki. Wokoło stejaze prutowzy, džiwje wišnje a brěšy dawaja wobrasej pod ščěrny nashynskim njebjom něšcto čzěžkomyslne. Wjes džywa, žo pschiwěriwi ludžo tuteho městna žo šdaluja, dokež praja „tam ščeri“.

Šsrjedž tuteho pušnišcža leža nětotre pschesměrne šornowzy. Najwjetšy leži kaž na škatolnym podstokpje. Je, jako by na tutón podstokp položeny byl, žo by tam wěšte městno měl. Ale ščtó by tutón kamjenity šoloz hibacž obo waličž mohł? Žyle pódla njeho leži druhe kamjenisko, něšcto metrow dale ščezje. Špody tuteho móžesch pschelěscž, tam ščaly wuiski pucž tworja.

Najwjetšcha škala nta na bołu nětotre male wustupy. Šotych móžesch horje šalěscž. Nětk šteju horjekach. Tam widžu, mješ tymaj žyle pschi šebi ležazymaj šornowzomaj leži ščezja, mješšcha. Něhdy ležesche runje nad wuškaj rósdrjeńzu mješ kamjenjomaj, tak praji mi mój pschecžel. Nětk je mješ kamjenjomaj šunjeny a jańnje widžijich w nim dvě kulojtej škalobje, kaž myjnizu tak wuškaj. Do njeju bu wěšče kreń woporow šojena.

Šdy bychy tute kamjenje rěczecž mohle, ščto bychy powjedacž mohle! Šajke jimaze podawki šu tute ščaly wohladale. Šo dobyčeskejšej wójnje žo štari Šserbja domoj wrócžichu, čzjědu jatyh psched šobu čzěrje. Tu pšči wopornišcžu šwjeczesche žo dobyčeskejša šwjatocžnosč. Tu krawaja jeczi pod kamjenitnymi nožemi mješčnikow.

Abu šwjeczesche žo w měrje pschibóžny šwjedžen. Daloko wokolo šlěha žo lud na holine, w kotrejž nětk džiwje nufi bydla. A š kamjentncje ščlě horjeka na šwjedžnej ščale křepi mješčnik parjatu kreń wozow a hoiwjadłow nad šhromadženy wulki lud.

Šaj, hdy bychy tute kamjenje rěczecž mohle!

Šak tež we Šserbach žo štareje namrěteje pschibóžšče mery džeržachu, ššonežnje žo tola ššescžijanštwu pschědobu. Šlaj, njeje to hruby ščičž, kotryž je tam horjeka do kamjenja šaryth? Tak žo šda. Wěšče šu tež něhdy štare wopornišcžo pod šnamjo ščičža štajili, hdyž štare póhanske wawšnje šhiny.

Nětko šerbicki lud tuteje wokoliny něhdy šwjaty pschibóžšči woštar „čzertowy kamjeń“ mjenuje. Nima prawo š tym? Pschibohojo, kotrymž něhdy holdowachu, njeběchu tola žana hola myšl, žane wurojte, běchu wopravdžite wěštote, daemonške, čzertowške mozy, kiž mješachu šwoje wješle na šurowych woporach a na křwi jatyh.

Nimo! Nimo!

Nětk tam čzertowy kamjeń leži, šwědł starodawneho čzajša, kamjenitna dopomnjeńka stareho Šserbowštwu a póhansštwu.

Na tutym kamjenju šedžo rěczachtoj wo tym, žo šu druhe kamjenje, kotrychž wážnota žo ženje mješcheměni, kotraž do wěčnosčje ta šama wošta: je ščala Ščičuš Šhryštuš. Ščtóz š tutej ščale wucželnje, tón je w bješšraščnosčži. Tón je wukšow namakal. Šacž runje widchory čzajša ššumija a šo horja, šacž nješpschecželštwu a pschescžěhanje tutu ščalu nabběhaju — wona nješšhabla a njčšchepota.

Šak došho šu hižom tutu nabběhowali. Móž stareho Roma se šwojimi křawonnymi pschescžěhanjami ššescžijanow je šo na tutej ščale rošbila. Wščě pošpyth, wěž teho ššnješa se šahubjenjom wucžomnikow teho ššnješa ššicžicž, šu podarmo byle. Šodarmo šu lawow nak ššescžijanow ššcžuwali, podarmo šu ššcžepowzy šo pakš'e. Šodarmo tež šu ššelby bolschewikow praššale w baššiskim kraju — ščala ššobžnosčje šo njepowali.

Šerje temu, kiž šo na tutu ščalu ščaloz. Tón móže ššewacž a prajicž: „Wěšče na tutu ščalu — wěčnje šo šepjeram.“

Njehy nawaľnosć hdy pscheczitwo Bohu a njepscheczestwa pscheczitwo Bohu pschiběra, njehy krawnje tutu skalu wobpryřta a poczře „hdyž ty jenož pola Jesuža by!“ Tuta skala njekhabla. A schtōž na tutej skale steji, tež njekhabla. Abo staj hwy. Pawol a hwy. Pětr khablaťoj, hdyž łojerjo pschindžechu, jesu na mot-prawniščežo domjesč? Abo stej Perpetua a Felizitas khablaťej, jako buschtej w arenje džitwim šwěrjatam czijnjeno? Abo hu Sugonottojo khablaťala jako franzowski kral hwoj krawony wulkaš pscheczitwo nim wuda? Abo hu Salzburgsky khablaťali, hdyž wěry dla hwoju rjanu domišnu wopuřchēciz dyrbichu? Abo hu baltiszy czěrpjerjo khablaťali, hdyž buchuwon wjedzeni, so bychu šatšeleni byli?

Spodžitwnje, schtōž na tutej skale steji, dostanje něšyto wot mozy teje skaly. Tōn něšyto wot jeje twjerdosčeje dostanje. Tōn njekhabla. Tōn njekšepota. Tōn ho pscheczitwa wšchēm wicho-ram. A pschi hanjenju a hidženju, pschi pschesežehanju a njepscheczestwoje njemdreho luda spěwa hwoj šhěrlich:

Wšcha šlōjcz staroh' smija
A tej šmjercze šhija
Mi wšchať njekšodži,
Hdyž hwoť na mnje ľafa,
Haj, hdyž na mnje ľafa.
Spěwam wjeřele:
Boži šchuz mje wosmje nuts,
Chze ho czert a hela šlobicz,
Jesuž b'dže jich pobicz."

Mōj pscheczelo, stejich hjo na tutej skale? Šy ty hjozom hwoje wuřhomaťje pytať a namaťať, kiž jeniežy dawu pokoj a mēr, wěřosč a šbōžnosč? Bōj, tuta skala posćiczi tebi jepjeru a mōz a trōchť a wjeřelosč we žitwjenju a wumrjeczju. Bōj k tutej skale wumōženje, k tej skale šbōžnosč, a tež ty mōžesch wy-řkacz a spěwacz:

Jesu, duřche wuřhow,
ja mnje wumrjel by,
šeprijeny na tu skalu
njebudu šhubjenty.

Na pomoc.

Na pomoc! tať wola nētkole žyľe hubjeřstwō našchego kraja! Na pomoc! tať wola hlōd, tōn wulki hlōd, kotryž nētkle domach pyta našch lud. Šta a tyřazy njemōža řebi wjazy řucheho řhlēba kupicz. Drohota jim řawjera pjeřaťke řhlamy. Na drohach padaja, řaž nam wčžera nēčtōn ř Drježdžan powjedasche, řtari: hlōd je jim mozy wřať! W řomorřach řlakaja džēczi řa řhlēbom! Hlōd je jim bolosčow a czwilow nacziniť! Šslyšchimy wy to, wěmy my to, kiž my řo Božeho řhlēba najemy, kiž my řernow mamy. A našchžamy my řych, kiž řu hlōdni, kiž hlōda řadaju? —

A my tu wšchitzy drje hřchēze řuchi řhlēb njetrjebamy jěřcz ale pomasťu, pomasťu butrowu řamo a řchmatzowu a řawať pomasjanu! Šdy by ty wjedžal, řelko řchēdžitwych wotow a džēdom, řelko njepřoznitwych řwěrnych nanow a maczerjow, řelko njewinowatych džēczi to wjazy njemōža, ow, řebi njeby řomasťa řlōdžaka, řhibu řo tež druhim wot řwojeje dawasč. Šo to tola bychmy wšchitzy řjes wumřacz! Wly tu na řraju, my tu ř raťřšchego řtawu, my to mōžemy, my to dyrbimy. To pschikazē nam hjo człowjěřke řmyřlenje, tomu hōni nař našche řchesežijan-řtwa, tomu czēri nař nusa, wulka, řrašchna řmjertna řusa našchego řraja a luda, waschā nusa! Dawy my řakle řo hōnicz?! Ja mēnju, teje řubosčē dla my do žyľa hinať njemōžemy, řač řubosčē wopokasowacz, řač pomřacz!

„Boži řhlēb“, Šserb řraji — abo tola našch řtari tať řraja hřchēze, řohuž ř niz wjazy czē młodži wšchitzy. Njēje řnadž to wjazy „Boži řhlēb“, řchtož řmy nētkle pschi najřjēřšim řnje-řwym wjedrje domoj řhowali. „Boži řhlēb“, hdyž tať řrajich, njebudžesch hinať chzycž řač řobu džēlacž. „Boži řhlēb“, hdyž

to wěsch, njebudžesch te Bože řornjatta pschēdawacz do řufow, řotrež ř nimi řichuja, je do wuřraja pschēdawaja a morja ř hłōdom a řadanjom řwojich řobuczłowjčkow a czēřja řwojich řobu-čłowjčkow do nusch, řadanja, řmjercze! A řunje tať to potom njebudžesch czinicž ř butru, ř pomasjanom na řhlēb, hdyž wěsch, řo to Boži dar, hdyž wěsch, řo našch lud czēřpi, řo našch lud řreda, řo našch lud hłōda mřēje!

Šslyšich, řať wōn na pomoz wola tebe, tebe kiž ty masč! Tuž na pomoz, řrijedy řač pschēposdže! Bōh řaj, řo řlyšich a cziniřch po řym, Bōh řaj, řo to wšchitzy řlyřcha a czinja. Tež tu řlaczi: řudžče řať czinjerjo teho řlowa a niz jeno řořlucharjo, ř řotrymž wy řo řami řjebaczē! Hlōd a řadanje, to stej dwē mozy, řotrejuž dyrbich ř czāřom pschewinycz. Škōmžič-li to, řo řosbēhujetej a řtejitej pschēd tobu a wōlatej czē jene řalōřne „Ty dyrbich!“ do wuřchow a do řwēdomnja.

A tola drje je pschēzo hřchēze řajřich dosč, kiž njepřořumja czāř a njewobřladaju hrožaze řtrachi! Šsu řamo řajzy, řotřiz pschēd hłōdnym řaczinja řurjc, řotřiz pschēdawaja řornjatta a butru řa njewuřlyřchane řlacziřny, mješ řym řo drusch řōdla nič řradaja! A řajzy tež řu, byřnjež řo řewať řa nēčto hroma-đžilo a řbēraťo, njeh po domach njeh pschi řurjach Božeho řoma, řotřiz řu nimo, řotřiz ničō njedadža! Ta wudowa řhudušchka, řotraž nētkle řapoloži 1-řr.-řapjerku, wōna džē, řo ř řnjewom řlowom řēcju, jako ta řrawa řomoj ř Božeho řomu řo řwojeje řhēžři pschēd řanym. Bēda nam a našchemu řudej, řo wōn tať ře řatřřanym ř wuřchomaj a řwjasanym ř woczomaj řchēř řutōn czāř džē a ře řařchitym řaťami a řeřamřanym ř wutrobami! Na pomoz! dyrbich wōlacž, kiž ty wōdžich a řlyřchich, na pomoz dyr- bich ty wōlacž řym nariřchēzo, řotřiz to řajzy řlępi a řluchi a řynni a řitzy tu džēja a řteja wōřjedž řajřchego našchego czāřa, na pomoz řim wōlacž tu řubosčē, řotraž tola tež w řich wutrobje, njeh řnadž nētkle řunje do nēřajřchego řuczřka řtokřana ře. a to řrijedy řač je pschēposdže!!!

Na pomoc! tať wola wšcho! Šslyřch a czit, řrijedy řač je pschēposdže! —

Šnutřkowne miřionřtwa.

„Bausteine“, mēřaczniť našchego řařřchego řnutřkownego mi-řionřtwa, řosřrawjēja w řwojim 661. a 662. czřřle wo řnutř- kownym miřionřtwe, řať řo to ř nim 1. řulija 1923 w řařřch mēřesche. řemu řluchachju: 4 řhorownje ř 512 mēřtnami, 1 řom řa řēdnich (Rriippelheim) ře 70 mēřtnami, 2 wuřřawaj řa řluz- řhorych ř 59 mēřtnami, dale řena řojeřnja řa wopřřow ř 15 mēřtnami, 20 wuřřowansřich řomow ř 841 mēřtnami a 17 ařřlow ř 773 mēřtnami, nimo řoho: 19 řomow řa řarřch ř 632 mēřtnami, 1 wuřřaw řa epileptřich ře 120 mēřtnami a 2 wuřřawaj řa ducharřabhch ře 105 mēřtnami, ř tonu: 104 wuřřawow řa džēczi ře 6291 mēřtnami a 4 řomty řa njedželnizy ř 80 mēřtnami. Wřřchē řoho ma řnutřkowne miřionřtwa 4 řaczēřne řomty ř 1314 řotřami a 1 řratrowřři wuřřaw ře 162 řratřami, dale 1 řeminar řa řařřaranje džēczi, 1 řchulu řa řōnřte, 1 řchulu řa wōřřadanje czēřchřch džēczi, 1 řeminar řa wuřčēřři řa řarře džēczi (Kindergärtnerinnenřeminar), tute 4 řomty řaja mēřtna řa 121 řchulerjow. Tola hřchēze druhich řomow řluschā řnutřkownemu miřionřtřu, 13 řomow řa wuřřowjaze džēczi ř 904 mēř- nami, 15 druhich řomow řa wuřřowjazyřch ř 465 m., 30 řomřnow (Herberge zur Heimat) ř 1179 m., řolonřow řa džēřaczēřow ř 515 m., a 20 řomow řa młode řolzy ř 531 m. Tole wřřch hro- řmadže řu 269 wřchelakich řomow a wuřřawow ř 4689 mēřtnami; nimo řoho ma řnutřkowne miřionřtwa hřchēze w 254 wōřadach řtazije řa wōřadne dořladowanje. W džēle řnutřkownego miřion-

stwa su dale: 1 towarstwo sa kraj a 3 sa mesta a 12 theologiskich a 30 drugih wošebitych džekaczerjow sa snutstowne mišionstwo.

Tuton pscheblad potaže, kaš wobšcherne a kulke to džeko našeho sakškeho snutstowneho mišionstwa je, a to nětke pschitutyh wobstejnoscach a tutyh nufach. So bychmy hebi tola wšchitzy czi, kotřiž maja wutrobu sa šobucczlowjetow nufu a bėdu a wotewrienej ruzy k pomhanju, spomjatkowali a podpjerali tute naše sakške snutstowne mišionstwo, kotrež je nimale jenož na pomoz se Sakškeje potasane, mjes tym so druge snate rustawy kšcheczijanskeje luboscze w Němskej i zyljeje Němskeje a i drugih krajow pomozny a podpjeru dostawaju. A wono je czežko, nětke trobchowacž a dale wjescz wšchě tute džeka! A sažo, wono je nufne, tole dokonjecž runje nětke. Stat to nětke do zyła njeby mohł, byrnješch knadz jo chyzł! Pomhacž paš so dyrbi a nětke wošebje! Tuž pomhaj kóždy, kotryž to nětke móže, pomhaj kóždy tnyh hubjennyh a tradazyh dla, pomhaj kóždy teje luboscze dla, kotruž wón našoni, teje luboscze našeho Boha a našeho Šbóžnika dla!

Šwět sańdže se šwojimi žadoszczemi; šchtóž paš Božu wolu cžini, tón wostanje wěcznje.

1. Sana 2, 17.

Hłóh: Džerž so, Duto, hotowu. —

Lubo tón šwět njeměježe,
S nim seže wšchezo w strasche;
Šwětko wěry potažeže,
Wot Boha je macže.
Šwětko je njebeke,
Jesuš je nam dawa;
Našch wón samostawa!

Lubo měježe Jesuša
S wól j šwojei duschu!
Wón je našcha šbóžno cž wšcha,
Wjescz naš chze po puczju
Do njebies! Wulki Rajes
Je a budže wostacž!
Junu šwět b'oze šhostacž.

Lubo tón šwět njeměježe.
Pšchetož to je straschne!
Krotke waja wjehele
Džeczi šamopaschne —
Wěrijazy! Chzesch tež ty
Wrócz cž šak' ho k šlemu
Šwětej bjesbóžnemu?

Čzehodla dha nochzesch wjaz'
S Jesušom so wozčicž,
Wón je tón najšewšchi šchaz!
Jeho pucže šhodacž? —
Pošluchaj: Semu daj
Wutrobu, myšl šwoju,
Semu daj duschu troju!

Njebudžesch so ženje kacž
Hdyž by tole cžinił,
Semu dal so nanašacž,
Wón je derje nēit
S tobu tu i wutrobu
Twěj hřech našon wšak na so,
Lubowak pschez' sažo!

Talle naš je lubowak
Šbóžnik najšwěrnisti,
Sa naš je so woprowak
Šwědnik najšmilni chi
Wón je chyzł, so by smył
Nam wšchě šmirtne rany
Pšches šwoj' krawne rany.

Lubojež je to najwjetšcha!
Wjetšcha njeje žana,
Jeh' kšchiz, wšach čžerpjenja,
Lubosč woprowana,
Šwěta wšcha wupomha
Jeho nam se šmjerče;
Čžesč jem' dajmy wěžnje!

Pohladoj na Jesuša,
Wón je luta luboicž!
Naš wón talle lubo ma!
Jeho wulka šmilnosč
Čžini wšcho, so by so
Radžiko to jemu
So my pschischi k njemu.

A njemu chzemny wšchitzy
Hdyž šmy d'behali; [wšchidž
I ho wolu chzemny cžinčž;
Jeho ša nje šnali
Šmy my wšchak; wón chze taš,
So mo šbóžni bali.
S nim šte pschewianli.

Pšchewinhez my budžemy
S jeho mozu wšchitzy;
Tehodla so prózujmy
Naš joh' muezobnizy!
Kšchastuž šam pomha nam
Se wšch' našch' nufu —
Kšwalče joh' wšchě ludny!

Zyrkej a štat.

Wojowanje katolškich šarschich wokolo Woinowjo pschecziwo wyschnosčzi njeje škóncžene; škerje so šda, so so hišchje šbóřski psches to, so so tež ewangelška šchula we Wostrowju wot šamšneje wufasnje kuloweho ministra potrechi a psches to tež ewan-

gelsky šarschij sapocznu štreikowacž, so šhromadnje wobarajo pschecziwo jenoštronskim a praworanjazym wu...; nabožny ras šwojeje-šchule a modlitwu w šchuli nochzedža hebi dacž wšacž. Mjes tym šu wjednika katolškich šarschich tuteje zyljeje wězy dla k pjenježnemu kšlostanju šašudžili; tola je so šud teho wšdak, pruhowacž, hacž je wufas kuloweho ministra po prawom abo niz. Šašudženy je so hnydom pschecziwo wušudej powakal. — Je tež wo tym špschecž, so je wufostatny minister i nowa w tutej wězy šakrocžil, taš, so dyrbi so w potrechy nych šchulach wěz nakhwilnje šradowacž a rošbudženje so wufostatnemu šudej w Lipsku pschewostajicž. Němski minister chze taš tomu šadželacž, so so po škóncženju pródninow dale štrajkuje a so bywa wěz taš džer a hóršcha. Šrudno wšchak to je, hdyž dyrbi so pschezo sažo a sažo psches wufostatny šud mueznicž, hacž ma wyschnosčž prawo abo poddanjo, a džiwnje to, abo tež niz, so šu to potom pschezo wězy, kotrež taš abo hinaš i zyrkwoju a i nabožinu šwišuju. So bychmy tola bórny do cžista byli se wšchem tym! —

Mjes tym psche so hižo sažo wo nowym postupjenju sakške wyschnosčze pschecziwo krajnej zyrkwi. Sakška wyschnosčž chze šakoi, kotryž postaja, hacž do šajkeje šarobny šmē šchto šaštojnštwow šašawacž, tež na prezidentow zyrkwoje nakožowacž. To reša: wona chze runje nětke w tutym cžaku zyrkwi wšacž wjednškow, šajšchž zyrkej nětke najnušnišcho trjeba. Psche paš so i dobom, so tu nima sakška wyschnosčž rošbudžicž a so ma tu němška wufostatna wyschnosčž jako powołana móžnacž šchitacž prawa zyrkwoje. Tež wufostatny šud w Lipsku — hižo sažo bywa tu mjenowany! — njebudže po podložkach a prawach, kotrež tu šu, hinaš šudžiz móž, hacž so wupraji, so štat nima prawo, po tutym puczju taš rjež prezidentow zyrkwoje wotšadžicž.

Dobre wufnacže.

W Šchottlandškej je wawšnje, so so kóždy, kiž chze k Božemu šlidu hieč, najprjedy wot duchowneho wo jeho pokucže a wěrije wuwoprašchuje. Naš pschidže jednora wječna holčža, kotrež duchowny wjazore praschjenja pschepoloži; ale to bēšche šodarmo, wona na žane njetwotmowli. Wón mějesche tehodla ša nufne, ju wotpošajacž, dokež so jejne mjelenje paš je šakškosče, paš i zyle njepšchihotowaneje dusche wušhadžecž šdasche. Pschi won-hiečju mloda kšcheczijanka šagne šyllš ronjesche. Duchowny to pytnywschi ju wróče šawola a ju i najpschecželnišchim hšobom prošchische, so chzyla jemu tola prajicž, čzehodla njeje na jeho praschjenja wotmowjaka a čžeho dla nochze wo šwojnu Šbóžniku kotrehož tola po šdacžu lubuje, žaneho šwědečenja wotpošojicž.

„Ach“, wona na placž štapšchecžiwli, „wo nim rēčecž njemóžu, ale ša njeho wumrjecž drje bych chzyla!“

Tole wotmowjenje bē duchownemu došahaze; wón n'ozešche ju něko i dobrym šwědomnjom k Božemu šlidu pschšpuschecžicž.

Luby cžitarjo, wopomni: Taš někotry, kotryž njesamóže nabožinu do šlowow šapschijecž, je so tola hšubowo a wutnje do njeje šažiwil.

S bliska a i daloka.

A ranju a i wječzoru. Ewangelška wěra ewangelška zyrkej dyrbitola hišchje jena móž byčž, dyrbi tola hišchje něšchto byčž, psched cžimž so boja. Pschetož, hdyž ty pschecziwo někomu wujuješ, hdyž někoho wotehnacž špytaš, so jeho bojiš. Něšchto

tajke je evangeliska wěra, evangeliska zyrkej w kraju a na mjesach a swonka nascheho kraja. Němiska bě 12 Polakow s němiskeho stata wupołasaka, abo lěpje 12 poddanow pólskeho stata. A Pólska wupołasa 12 evangeliskich němiskich duchownych. Tón abo tamny budže hnydom prajic: níz dolež šu ewangelisz, ale dolež šu němisz, buch wupołajani! S Němiskeje wupołasani pólszy poddanjo šu byli sprawni, pilny džělaczerjo. Ale czechodla pať so nich runje 12 ewangeliskich duchownych, czechodla žanych katoliskich mjes nimi, czechodla žanych druhich Němzow? Pólska, hdžež katoliska zyrkej tnježi, boji šo a hidži, to, ščtož je ewangeliska. —

A wječor šu Franzowjojo 8 ewangeliskich duchownych wupołajali a to s džěla hjes toho, šo jim pschicizny wupołasanja šdžělichu. Hdžež tute šdžělichu a prajachu, šo je duchowny hidu přědowal a tať franzowške wobšadzeniške wójško do stracha pschicizne, šo wupołasa, šo běchu do Božich šlužbow póšłani šnu-charjo přědowanja wopať šrosumili abo šo běchu pschiciznerjo duchownych wobškoržili. A tať buch wuhnaczi. Jedny s nich mějesche runje nabožnu hodžinu na wyschej holcžaze: šchuli; s tu teje bu wuwjedženy, do autowa šadženy a do njewobšadženeho kraja dowjeseny; druzi bu s paczerškeho rošwucžowanja won šajaty a mějesche ša 30 mjenšchinow šwoju wošadu wopušcžicž. Wjazn s nich šu byli jenicžny duchowni w šwojej wošadze. Woni šo boja zyrkwoje, ewangeliske wěry a teje mozy, kotraž je w njej. — Tať je to tež druhdže. Dolež je zyrkej a ewangeliska wěra jena móž nad ludžimi, chzedža jej šchodžicž, ju šnicžicž, šo bhčny potom lud a ludži cžim lěpje w šwojej ruzy a ša šwoju wotežku měli. Tohodla: hladaj šo a njedaj šeb: wsacž ewangelisku wěru, ewangelisku zyrkej!

45. Hłowna šhadžowanaka šerbškeje studowazeje wšodžiny wotně šo šašdženu njedželu w Šrodžišcžcu. Popołdnju 1/2 hodž. šo šapocžachu najprjedy derje tež wot hošcžow wopytane u uradžowanja. Wšchelake towařštwu studentow, gymnasiastow a seminaristow podachu šwoje lětne rošprawy, s kotrychž wschěch šahorjenoscž a pilna džělatwošcž ša nasche lube Ššerbowštwu š nam rěcžěšche. Wošebje šo wješšelimy, šo je šaroššlawna „Ššerbowka“ tež pod pscheměnjenyimi wobštejnosčemi w štarem trawšchnju dale džělacž mohla. Pschi tom pať bě na druhej štronje jara wobžaronne, šo dnrbjesche towařštwu šerbškich šstudentkow „Wita“ šwoju džělatwošcž šastajicž, dolež běchu šwoje šobuštwy s džěla šwoje pruhowanje wotpošožile a tohodla druhe, kiž tež na wschelach univeršitach študuja, towařštwowe žiwjenje dale šakhowacž njemóžachu. Tež Ššipšcžanške „Ššorabikum“ njebě bohūžel šastupjene. Ššoncžnje hłowny šaršchi M. Ššy-Ššurcžanški potwšchitkownu rošprawy wo džělatwošcži žyške šwjaska poda, kiž je w šašdženem lěcže dale na šobuštwach pschiběrať a roštk, ščtož je wšcže jara šwoššelomne, šo móžemy s tym, ščtož šmy w poššlednim lěcže dozpili špošojom bhčž. S nowowóšbow ša nowe šwjaskowe lěto wuńdžechu jako hłowny šaršchi ew. bohūšl. šand. Julius Ššorla Riota je Ššrowjelnja, jako poššadnik krajnoš. šemin. Rudolf Ššencž na Ššidowje, jako poššadnik krajnoš. šemin. Waštar Ššžšla s Budyšchina, jako šapikowar krajnoš. šemin. Mašš Michalš s Ššobjelnja a jako šekretarš gymn. Ššurij Ššensel s Ššosať. Potom šo hišcže wo někotrych šnutškomnych naležnosčach šwjaska jedna a na šonzu š. šarať Wyracž hišcže we mjenje hošcžow a šarnych šnjelow še šahorjazymy šłowami š šhadžowanzy rěcžěšche. — Wječor potom we wješškej šabawje naš s lubyimi Ššerbami s bliska a s daloka šjednocžěšche. Šorjad pschinješe wošebje hudžbne wězy, wuwjedžene wot šnježny Ššifš Ššmolercž, jako šamospěwarška, a wot mužškeho šhóra krajnoštwiškich šeminarištow pod nawjedowanjom šich širigenty to-

wařšcha Ššencža, pornjo rezitacijam a žortnym bašniššam. Šo powitanškej rěcži hłowneho šaršcheho witašche naš š. šarať šic. Wrošal s pschecželnymi šłowami do Ššrodžišcžca a wuprajěšche šwoje wješšele, šo bě šo šhadžowanaka šašo ras po 30 lětach we Ššrodžišcžcu šelšča. Dale rěcžěščaj a powitaščaj šhadžowanaku hišcže š. prof. Wryl a š. pschodžyda Ššrodžišcžanškeho šerbškeho towařštwu „Ššerja“, kotraž towařštwu tež psches někotre rjane šerbške špěwy, pod širigentštwom š. wucžerja Ššudaka, wječor-ny porjad porjensčy. Tomu pschisamšnychu šo wješšele rje, kiž hišcže dołhi cžas lubyh hošcžow w naschej šrijedžinje džeržachu. — Ššondželu dopołdnja potom hišcže maty wulět do „šakly“ pod wjedništwom š. šantora Ššetrať cžinichny, na šotremž wšcže wschitzy, kiž šo wobdžělichu, šwoje wješšele mějachu. Ššopołdnju wschaj šo wješšola cžrjoda šašo do wšchěch šowow šerbškeje wótcžiny rošpjeršchi a šhadžowanaka mějesche šašo ras šwój drje pschěšahi šonž. Wochžu džěn ššoncžnje šabycž, tež na tutom měštnje wšchitšim lubyim Ššerbam s Ššrodžišcžca a wošłowoscže našch wutrobny džak ša pschecžěšne pschijimanje, kotraž je šo nam pola ničy doštašo, wuprajicž. Riota, ew. bohūšl. šand.

„Bomhaj Bóh“ šo wješšeli na wschej pomozy a lubošcži, kotruž našhonia a šo ša nju wschěm wutrobnje džakuje. Še šjatr- ne, šo maja našchi Ššerbjo šrosumenje a worenwrjenu š utrebu a wotewrjenej ruzy ša nušy a potrebnoscže šwojeho naroda a Ššnješoweje zyrkwoje w nim. „Ššerbške Nowiny“ škwituja w šwojim 185. cžiššle nowy rymš darow s Ššrowzow; hačž dołal bu 580 940 hr. nawdate. Tež tu budž wschěm šjawnu džak wuprajent. Wšy budžemy wot nětku tež tu we šopjenku šamym s najmjensčha s šrótku tute dary šapikowacž. Wone chzedža a budžeya wšcže tu „šapjerjanu“ nušu nascheho šopjenka pschewincž a šmožnicž porjadne džělanje a škutkowanje nascheho šopjenka Bóhu š cžěšczi a Ššerbam š wužitkej! Tuž tať: „Bomhaj Bóh!“

Dary ša Bomhaj Bóh.

Šacž dołal šu darili	580 940 hr.
Dalšchi dar s Ššufecžanškeje wošady psches šnjela šararja Ššjeřtwu	21 900 „

Wšcho šromadže 601 940 hr.

S džakom škwituje a dalšche dary pschijimuje.

Ššmolercž škniharšnja w Budyšchinje.

Ššitowanje: M. w Ššuf. ša 13. p. Šš.

S. w Šš. ša 14. p. Šš.

Biblija — cžas — cžłowješ.

35. štydžen, wot 26. augušta hačž do 1. šeptembra.

26. Ššinatata njedžela po šwój. Ššrojizy: Ššap. škutki 14, 11—22 — šh. 636. — Ššebr. 12, 1—10.
27. poššondžela: Šš. 126 — šh. 423 — Ššebr. 12, 11—17.
28. wutora: Šš. 127 — šh. 464 — Ššebr. 12, 18—29.
29. šrijeda: Šš. 128 — šh. 465 — Ššebr. 13, 1—14.
30. ščtwórtk: Šš. 129 — šh. 21 — Ššebr. 13, 15—25.
31. pjatš: Šš. 130 — šh. 205 — Ššud. 1—11.
1. šobota: Šš. 131 — šh. 281 — Ššud. 12—25.

Ššamolwity šredaktor: šarať Wyracž w Mošacžizach.

Cžišcž Ššmolercž šknihicžišcžěšeršnje a škniharšnje, šap. družštwu s wobmj. rukowanjom w Budyšchinje.